

Autors: Ina Velberga, Olaines 1. vidusskola, darba lapa mācību procesam 11. klasē. Darba lapas nosaukums: "Romantisms kā mākslas un pasaules uzskata centrālproblēma".

NORĀDES SKOLOTĀJIEM: Darbs paredzēts divām mācību stundām.

Mācību priekšmeti: literatūra – romantisms un jaunromantisms; latviešu valoda – literatūrkritiska, analītiska teksta izpratne, valodas līdzekļu lietošanas mērķis.

Fricis Bārda

“Romantisms kā mākslas un pasaules uzskata centrālproblēma”.

Priekšlasījums 1909. gada 5. novembrī rakstnieku vakarā.

Lasi tekstu un atbildi uz jautājumiem!

Teksts: http://gramatas.lndb.lv/periodika2-viewer/view/index-dev.html#panel:pplissue:/g_001_0307088926|article:DIVL131|page:135|issueType:B

Izmanto letonika.lv sadaļu “Vārdnīcas”, kā arī citus nepieciešamos resursus!

Resurss: www.letonika.lv

1. Kādi vēl nozīmīgi notikumi latviešu literatūrā saistīti ar 1909. gadu? Mini 3-4 būtiskākos!

---

2. Cik gadu ir F. Bārdam, kad viņš uzstājas ar šo priekšlasījumu un manifestē savus uzskatus?

---

3. Lasi 5. lpp. (teksta sākums)! Cik liela ir cilvēku interese par šo tēmu? Kas par to liecina? Kā veidojas un kāpēc tiek lietota **ironija**, rakstot par preses rakstiem un to autoriem teksta sākumā? Meklē izceltā vārda skaidrojumu vārdnīcā!

---

4. (7. lpp.) Kura vērtība pēc autora domām, cilvēka dzīvi saista ar mūžību, piešķir tai jēgu?

---

5. (9. lpp.) Kas, pēc autora domām, visvairāk kompromitē tālaika cilvēku? Kā, tavuprāt, būtu mūsdienās?

Autors: Ina Velberga, Olaines 1. vidusskola, darba lapa mācību procesam 11. klasē. Darba lapas nosaukumus: "Romantisms kā mākslas un pasaules uzskata centrālproblēma".

6. (10. lpp.) "„esi varbūt pie Heines vai Ļermontova raudājis..” Kā sauc ļoti spēcīgu saviļņojumu, kuru radījis mākslas darbs? Kurš sengrieķu filozofs pirmais to definējis? Nosauc vienu mākslas darbu, kurš tevī šo saviļņojumu izraisījis!

---

7. (14. lpp.) Kas ar ko cīnās cilvēka dvēselē?

---

8. (15. lpp.) Kas ir duālisms?

Skaidro vārdu "predestinēts"!

Kur notiek būtiskākā cīņa starp labo un ļauno? Vai no šīs cīņas iespējams izvairīties?

---

9. (15. lpp.) Kāds ir augstākais humānās cīņas princips?

Skaidro v. "humāns"!

Skaidro v. "humanitārs"!

---

10. (15. lpp.) Kā tikt galā ar ļaunumu? Kā to pieveikt? Izraksti divas **metaforas**, kuras izmanto autors, atbildot uz šo jautājumu vienā teikumā! Izmantojot vārdnīcu, atkārtoti, kas ir metafora!

---

11. Kāda v. "gaisma" nozīme izmantota šajā teikumā?

Kuras šī vārda nozīmes bieži lietotas latviešu dzejā?

Autors: Ina Velberga, Olaines 1. vidusskola, darba lapa mācību procesam 11. klasē. Darba lapas nosaukumus: "Romantisms kā mākslas un pasaules uzskata centrālproblēma".

12. (17. lpp.) Kādus pretstatus sevī spēj savienot mūžīgais cilvēka **ideāls**? Meklē izceltā vārda skaidrojumu vārdnīcā!

---

13. (17. lpp.) Kā autors nosauc ideālo cilvēku? Noskaidro šī jēdziena nozīmi vārdnīcā!

---

14. Kas ir sintēze?

F. Bārda:

Vārdnīca:

---

15. (21. lpp.) Kā autors formulē galveno romantisma pazīmi? Kā tā sasaucas ar tradicionālo romantisma definīciju un pazīmēm?

---

16. (30. lpp.) Kā romantiķa dvēsele atšķiras no reālista dvēseles? Kāpēc autors tās salīdzina ar ūdeņiem?

---

17. F. Bārda: "... jo stiprākas **subjektīvas** jūtas, jo grandiozākos **objektīvos** veidos tās tiecas izteikties." Mini 2 piemērus no dažādiem mākslas veidiem, kuros šis apgalvojums īstenojies – kad spēcīgas autora subjektīvās jūtas radījušas grandiozu objektīvu izpausmi, piem., lielisku, iespaidīgu mākslas darbu! Ja nepieciešams, izcelto vārdu skaidrojumus meklē vārdnīcā!

Autors: Ina Velberga, Olaines 1. vidusskola, darba lapa mācību procesam 11. klasē. Darba lapas nosaukumus: "Romantisms kā mākslas un pasaules uzskata centrālproblēma".

18. (41. lpp.) Kāds ir romantiķa mērķis?

---

19. (42. lpp.) Kāda ir romantiķa dziļākā būtība un tieksmās?

---

20. (42. lpp.) Ko nozīmē "romantiska **personība**"? Meklē izceltā vārda skaidrojumu vārdnīcā!

---

21. (43. lpp.) Autors citē Tolstoju. Kādi divi pasaules iepazīšanas veidi šajā citātā raksturoti? Kāpēc, tavuprāt, dzejnieciskais jeb mīlestības ceļš Tolstojam šķiet vērtīgāks?

---

22. Kā šajā tekstā izmantotie izteiksmes līdzekļi apliecina, ka autors ir izcils dzejnieks?
